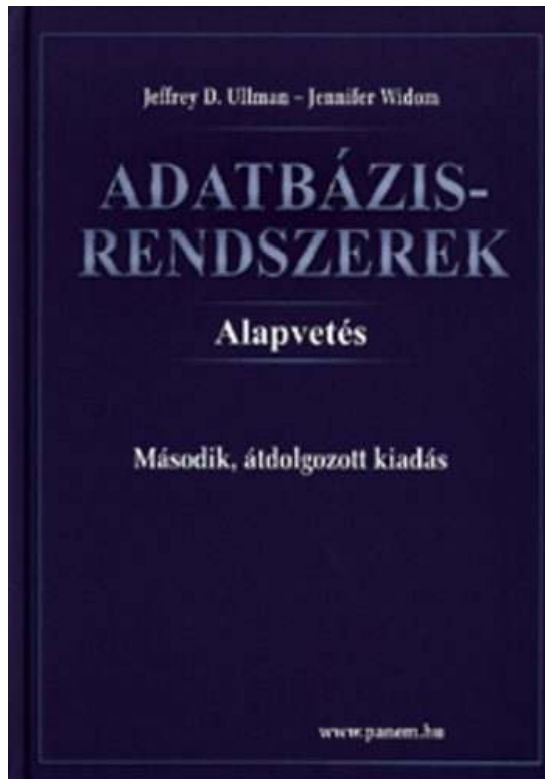

Lekérdezések az SQL-ben 1.rész

Ullman-Widom:
Adatbázisrendszerek Alapvetés
Második, átdolgozott kiadás,
Panem, 2009

- ## 6.1. Egyszerű (egy-relációs) lekérdezések az SQL-ben
- Select-From-Where utasítás
 - Műveletek nullértékekkel
 - Ismeretlen igazságérték
 - Az eredmény rendezése

Select-From-Where (SFW) utasítás

Egyetlen reláció lekérdezése

- Melyek az unér műveletek? A relációs algebra mely műveletei egy argumentumosak?
 - Ezek a vetítés Π_{Lista}
 - a kiválasztás σ_{Felt}
 - és az átnevezés $\rho_{S(B_1, \dots, B_k)}(R)$
- Egyetlen reláció lekérdezése: $\Pi_{Lista}(\sigma_{Felt}(\rho_{S(B_1, \dots, B_k)}(R)))$
- **SELECT utasítás** több részből áll, a részeket **záradékok**nak nevezzük. Három alapvető záradék van:
- **SELECT Lista** -- milyen típusú sort szeretnénk az eredményben látni?
- **FROM Relnév** -- a tábla neve
- **WHERE Felt** -- milyen feltételeknek eleget tevő sorokat kell kiválasztani?

Példa – Sörivók adatbázisséma

- Az előadások SQL lekérdezései az alábbi Sörivók adatbázissémán alapulnak (aláhúzás jelöli a kulcs attribútumokat)

Sörök(név, gyártó)

Bár(név, város, tulaj, engedély)

Ivó(név, város, tel)

Kedvel(név, sör)

Felhasznál(bár, sör, ár)

Látogat(név, bár)

Egyszerű példa Select-From-Where-re

- Használjuk Sörök(név, gyártó) relációsémát, mely söröket gyártja a Dreher?

```
SELECT név  
FROM Sörök  
WHERE gyártó = 'Dreher' ;
```

A lekérdezés eredménye

név
Arany Ászok
Dreher Classic
...

A lekérdezés eredménye egy reláció, amelynek egy attribútuma van (név) és a sorai az összes olyan sör neve, amelyet a Dreher gyárt.

Eltérés a relációs algebrától: Az SQL alapértelmezésben nem szűri ki a duplikátumokat, az eredmény multihalmaz.

Egy-relációs lekérdezés formális kiértékelése

- Kiindulunk a **FROM záradékból**, mely táblára vonatkozik a lekérdezés?
- Elvégezzük a **WHERE záradékban** szereplő feltételnek eleget tevő sorok kiválasztását
- Alkalmazzuk a **SELECT záradékban** jelölt kiterjesztett projekciót. Lényeges különbség a relációs algebra és SQL között, hogy **az SQL-ben az eredmény** alapértelmezés szerint **nem halmaz**, hanem **multihalmaz** (egy sor az eredményben többször is előfordulhat, ennek az oka, hogy az olcsóbb és hatékonyabb kiértékelést tekintjük az SQL-ben alapértelmezésnek).
- Ahhoz, hogy halmazt kapjunk, azt külön kérni kell **SELECT DISTINCT** Lista

A műveletek szemantikája

név	gyártó
Arany Ászok	Dreher

1) Ellenőrizzük a feltételt, hogy a gyártó Dreher-e

2) Ha a feltétel teljesült, akkor képezünk egy t eredménysort

3) Ebből a t sorból a SELECT listának megfelelő típusú sort képezzük, példa: t.név

Egy táblát használó SFW alapértelmezése

```
SELECT [DISTINCT] kif1 [[AS] onév1], ... , kifn [onévn]  
FROM táblanév [sorváltozó vagy másodnév]  
[WHERE feltétel vagyis logikai kifejezés]
```

Alapértelmezés (a műveletek szemantikája -- általában)

- A FROM záradékban levő relációhoz tekintünk egy **sorváltozót**, amely a reláció minden sorát bejárja
- Minden egyes „aktuális” sorhoz kiértékeljük a WHERE záradékot
- Ha helyes (vagyis igaz) választ kaptunk, akkor képezünk egy sort a SELECT záradékban szereplő kifejezéseknek megfelelően.

SELECT záradékban * jelentése

- Amikor egy reláció van a FROM záradékban, akkor a SELECT záradékban levő * jelentése: „a reláció minden attribútuma”
- **Példa:** Keressük a **Sörök(név, gyártó)** tábla alapján a Dreher-sörök adatait.
- A lekérdezés eredménye

```
SELECT *
```

```
FROM Sörök
```

```
WHERE gyártó = 'Dreher' ;
```

- A lekérdezés eredménye a Sörök tábla összes attribútumát tartalmazza.

Attribútumok átnevezése

- Ha az eredményben más attribútumnevet szeretnénk használni, akkor “AS új_oszlopnév” segítségével tudunk más oszlopnévet kiírni (Oracle-ben nem kell az ‘AS’)

- Példa: Sörök(név, gyártó)

```
SELECT név AS sör, gyártó
```

```
FROM Sörök
```

```
WHERE gyártó = 'Dreher' ;
```

- A lekérdezés eredményében az oszlopnévek sör és gyártó lesznek.

SELECT záradéokban levő kifejezések

- Tetszőleges kifejezés, amely értelmezhető előfordulhat a SELECT záradék elemeként

(lásd bővebben majd a gyakorlatok példáit)

- Példa: Felszolgál(bár, sör, ár)

```
SELECT bár, sör, ár*114 AS árYenben  
FROM Felszolgál;
```

- Konstansok a kifejezésekben Kedvel(név, sör):

```
SELECT név AS DABkedvelő  
FROM Kedvel  
WHERE sör = 'DAB' ;
```

WHERE záradék (összetett feltételek)

- Hasonlóan, mint a relációs algebra kiválasztás (σ) feltételében **elemi feltételekből építkezünk**, ahol elemi feltételen két kifejezés =, <>, <, >, <=, >= aritmetikai összehasonlítását, a theta műveletet értjük.
- **Logikai műveletek** AND, OR, NOT és zárójel () segítségével kapjuk **az összetett feltételeket**.
- **Példa: Felszolgál (bár, sör, ár)** relációséma esetén keressük a „Joe’s Bar” bárban árult „DAB” sörök árát:

```
SELECT ár
FROM Felszolgál
WHERE bár = 'Joe' 's Bar' AND
       sör = 'DAB' ;
```

WHERE záradék (további lehetőségek)

SQL specialitások, nem írhatók át relációs algebrába:

- Karakterláncok **LIKE** összehasonlítása mintákkal
- **IS NULL** összehasonlítás ismeretlen értékkel

SQL specialitások, amelyek könnyen átírhatóak relációs algebrai kifejezésre (összetett kiválasztási feltételre)

- **BETWEEN .. AND ..** intervallumba tartozás
- **IN (értékhalmoz)** egyszerű értékek halmaza

LIKE

- **Karakterláncok összehasonlítása mintákkal:**
 - <attribútum> LIKE <minta> vagy
 - <attribútum> NOT LIKE <minta>
- **Minta** egy olyan karakterlánc, amelyben használhatjuk a speciális % és _ karaktereket. A mintában % megfelel bármilyen karakterláncnak és _ bármilyen karakternek.
- **Példa:** Azokat a bárokat keressük, amelynek a nevében van 's (mint például *Joe's Bar*)

```
SELECT név
FROM Bár
WHERE név LIKE '%s%';
```

NULL értékek

- Az SQL lehetővé teszi, hogy a relációk soraiban az attribútum értéke egy speciális NULL nullérték legyen.
- **A nullérték értelmezésére** több lehetőségünk is van:
 - **Ismeretlen érték:** például tudom, „Joe’s Bár”-jának van valamilyen címe, de nem tudom, hogy mi az.
 - **Nem-definiált érték:** például a házastárs attribútumnak egyedülálló embereknél nincs olyan értéke, aminek itt értelme lenne, nincs házastársa, ezért nullérték.
- **Where záradékban a nullérték** vizsgálata:
 - IS NULL
 - IS NOT NULL

NULL értékek használata

- **Where záradékban a nullérték** használata:
 - Amikor egy aritmetikai műveletben az egyik tag **NULL**, akkor az eredmény is **NULL**.
 - Amikor egy **NULL** értéket hasonlítunk össze bármely más értékkel (beleértve a NULL-t is) az összehasonlítási operátorok (=, <>, <, <=, >, >=) segítségével, akkor az eredmény **UNKNOWN** (ismeretlen).

Az ismeretlen (unknown) igazságérték

- Az SQL-ben szereplő logikai feltételek valójában **háromértékű logika**: TRUE, FALSE, UNKNOWN (magyarban igaz, hamis, ismeretlen rövidítése miatt inkább meghagyjuk az angol T, F, U rövidítéseket).
- A WHERE záradékban szereplő logikai feltételt a rendszer minden egyes sorra ellenőrzi és a logikai érték TRUE, FALSE vagy UNKNOWN valamelyike lehet, de az eredménybe csak azok a sorok kerülnek, amelyeknek a feltétel kiértékelése TRUE értéket adott.

A 3-értékű logika

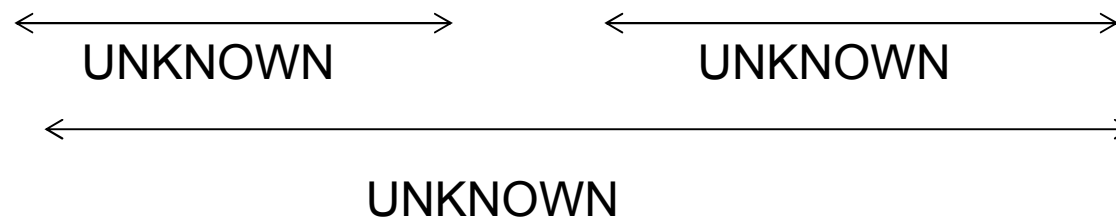
- **Hogyan működnek** az AND, OR, és NOT logikai műveletek a 3-értékű logikában?
- A szabályt könnyű megjegyezni, ha úgy tekintjük, hogy TRUE = 1, FALSE = 0, és UNKNOWN = $\frac{1}{2}$.
- Ekkor AND = MIN; OR = MAX, NOT(x) = 1-x.
- **Példa:**
TRUE AND (FALSE OR NOT(UNKNOWN)) =
MIN(1, MAX(0, (1 - $\frac{1}{2}$))) =
MIN(1, MAX(0, $\frac{1}{2}$)) =
MIN(1, $\frac{1}{2}$) = $\frac{1}{2}$ = UNKNOWN
- A 3-értékű logika AND, OR és NOT igazságtáblázatát lásd a **Tk. 6.2.ábráját** (vagy kitöltése a fenti szabállyal)

Egy meglepő példa

- Példa: Felszolgál reláció legyen az alábbi:

bár	sör	ár
Joe's Bar	Bud	NULL

```
SELECT bar
FROM Felszolgál
WHERE ár < 2.00 OR ár >= 2.00;
```


Oka: a 2-értékű \neq 3-értékű szabályok

- Bizonyos általános szabályok, mint például, hogy az AND kommutatív érvényes a 3-értékű logikában is.
- Ellenben nem igaz, például a **kizáró szabály**, vagyis $p \text{ OR NOT } p = \text{TRUE}$ nem teljesül, ha $p = \text{UNKNOWN}$, mert ekkor a baloldal: $\text{MAX}(\frac{1}{2}, (1 - \frac{1}{2})) = \frac{1}{2} \neq 1$ vagyis a 3-értékű logikában baloldal értéke nem TRUE.
- Ezért az előző példában nem az eredeti egy soros táblát, hanem az üres táblát (amelynek egy sora sincs) kaptuk meg az eredménytáblaként.

Az eredmény rendezése

- SQL SELECT utasításban a záradékok
- Az SQL lehetővé teszi, hogy a lekérdezés eredménye bizonyos sorrendben legyen rendezve. Az első attribútum egyenlősége esetén a 2. attribútum szerint rendezve, stb, minden attribútumra lehet növekvő vagy csökkenő sorrend.
- Select-From-Where utasításhoz a következő záradékokat adjuk, a WHERE záradék és minden más záradék (mint például GROUP BY és HAVING) után következik:

```
SELECT ... FROM ... [WHERE ...] [...]
```

```
ORDER BY {attribútum [DESC], ...}
```

- **Példa: SELECT * FROM Felszolgál
ORDER BY ár DESC, sör**